

Hae sunt sedes harum duarum Hispaniarum octoginta, sub dominio gothorum, tam archiepiscopales quam episcopales, per quas nobis ministratur verbum Dei, quae à romano pontifice accipiunt communionem catholicae veritatis; ut secundum traditionem et doctrinam sanctorum patrum, animas sibi commissas valeant gubernare. Haec igitur nostra institutio, quae assensu omnium archiepiscoporum et episcoporum dictarum sedium, auctore Deo, facta est, firma permaneat in aeternum.

Haec omnia supra scripta legit gloriosus rex Wamba in concilio Toletano, ubi omnes archiepiscopi et episcopi convenerant; quae subscriptione omnium confirmata sunt Quirico Toletano archiepiscopo primatiae dignitate, et fide catholica consistente.

Statutum est praetera in dicto concilio ut omnes clericci viverent secundum regulam sanctissimi patris Isidori, prout continetur in libro ejusdem de honestate clericorum.

Et quicumque archiepiscopus, episcopus, abbas, claus-tralis vel saecularis, pro dignitate vel ordine, aut aliquo ecclastico beneficio, minam daret regi, sive aliquae personae, ille excommunicatione perpetui anathematis innodetur.

Acta sunt haec Toleti in concilio generali, omnibus una voce dicentibus, placet, placet: praesentibus ac subscriptentibus invicto ac serenissimo rege Wamba, et Quirico archiepiscopo Toletano, Hispaniarum primate, caeterisque archiepiscopis, cum suis suffraganeis dioecesum praedictarum in ecclesia sanctae Leocadiae, era DCCX per mantum Petri de sancta Leocadia.

Vixit autem plus hic rex Wamba annis quinque, et mortuus est.

NOTA.

La escritura presente, conforme se halla estendida, tiene grandes motivos de reputarse apócrifa, como quieren los críticos; pero constando que se citaba la division de obispados hecha por el rey Wamba en el siglo duodécimo pa-

ra sentenciar los pleitos de límites diocesanos, como escritura reconocida ya por antigua, sirve este instrumento para conocer que fué interpolado ó viciado el original, aun cuando fuera cierto el hecho, sobre lo cual me refiero al artículo séptimo.

Núm. 9.

Erección del obispado de Valpuesta por el rey de Asturias Alonso segundo en 21 de diciembre de 804, aprobando la fundación que había hecho de la iglesia de Valpuesta Juan obispo de Oca, su maestro, y demarcando los límites del nuevo.

Archivo de Burgos y Esp. sag. tom. XXVI Apénd. I. y II.

Sub Christi nomine, et ejus imperio. Ego Joannes episcopus sic veni in locum qui vocatur *Vallisposita*, et inveni ibi ecclesiam desertam vocabulo sanctae Mariae virginis, et feci ibi fita sub regimine domini Adefonsi, principis Oveti: et construxi vel confirmavi ipsam ecclesiam in ipso loco, et feci ibi pressuras cum meis gasalianibus mecum commorantibus, et dedi illorum terminos de Meuma usque ad collatum de Pineto, et per viam penhae usque ad Villam altam: et de alia parte de illo mollari usque ad Cancellatam: et de Cancellata usque ad fontem sombranam: et de fonte sombrana usque ad foz de busto: de foz de busto usque ad pinnam rubeam; et de pinna rubea usque ad S. Xptoforum. De S. Xptoforo usque ad S. Emetherium et Celedoneum, et per calciatam quae pergit ad vallem Goviae, cum molendinis in Flumenciello, cum montibus et fontibus et paludibus, cum ingressu et regressu. Et exinde in alio loco, qui vocatur Losa, nomine Fresno de Reanta usque ad S. Mariam subitus carrera, usque ad Vallium de Fonte Carcedo. Et exinde usque ad Calzada, cum suis montibus et fortibus et paludibus, totum ad integrum.

*

Et aedificabi ibi ecclesiam vocabulo sanctorum Justi et Pastoris: ex hinc commorando, exivimus ad Potancre; et in Potancre composuitis praessuras de summa penna. Et prae-
simus ibi praessuras de Pena usque ad flumen de Oron cum suis molendinis. Et inveni ibi ecclesias antiquas vocabulo S. Cosmae et Damiani, et S. Stephani, S. Cypriani, S. Joannis, sanctorum Petri et Pauli, et S. Caprasii, et confirmavi eas in meo jure. Et construxi ibi coenobium cum meis gasalianibus. Et tenui eas jure quieto sub regimine jam dicti domini Adefonsi regis Oveti. Verumtamen pro reme-
dio peccatorum meorum in testimonio domini, et testa-
mento aeterno. Et istas praessuras, quas tenemus absque con-
tradictione aliqua, in eis jus habemus. Et qui ibi commo-
rati fuerint, et ibi Domino servierint, tam pauperes quam
peregrè advenae, talem portionem accipiant, qualem et ego.
Et si quis istud metum factum ausus fuerit irrumpere, vel
talia immutare, excommunicatus sit à corpore et sanguine
Domini nostri Jesu Christi, et oratio illius fiat in peccatum,
et cum Juda traditore habeat portionem in inferno inferio-
ri, et sit super eum anathema maranata, et in cautum damni
saecularis regi et episcopo auri libras mille, et obulum au-
ri puri auriculari dígito ponderatum persolvat. Ego Joannes
episcopus, qui hoc testamentum vel sanctionem feci, manu
mea roboravi, vel confirmavi signum ✕. Didacus abbas hic
robotavi. signum ✕. Tellus presbyter hic robotavi. Mirabilis hic robotavi. Justus diaconus hic robotavi. Monidius
abbas hic robotavi. Oveco Velaz hic robotavi. Flain Valerius hic robotavi. Alvarus clericus hic robotavi. Sacra-
mento permanente hujus scripturae nostrae etiam in omni
robore et perpetua firmitate manibus nostris posuimus, vel
confirmavimus signum ✕ pro firmitate roberanda. Facta
scriptura sub die quaterat XII kalendas januarii era DCCCXII,
regnante rege Adefonso in Oveto, qui istas haereditates ec-
clesiae Vallispositae confirmavit.

In nomine Patris et Filii et Spiritus sancti Amen.

Ego Adefonsus, gratia Dei rex Ovetensium, pro amo-
re Dei, et remissione peccatorum meorum, et animabus pa-
rentum meorum facio testamenti privilegium cum *consilio et*
consensu *comitum et principum* *meorum* ad ecclesiam S. Ma-
riae de Valleposita, et tibi Joanni venerabili episcopo et
magistro meo, sic de rebus adquisitis ipsius ecclesiae quae
ab antecessoribus tuis adquisitae sunt, quam etiam de illis
quae tu vel successores tui adquirere potuerint. Dono etiam
huic praefatae ecclesiae proprios terminos de Orrundia us-
que ad fontem Sovanariam. Et de fonte Suvanaria usque
ad Molares: de Molares usque ad Rodil: de Rodil usque
ad Pennilla: de alia parte usque ad Cancellatam: de Can-
cellata usque ad fontem Sombrana: de fonte Sombrana us-
que ad foz de Busto: de foz de Busto usque ad Pennam
rubiam: de Penna rubia usque ad S. Christophorum: de S.
Christophoro usque ad S. Emetherium et Celedonium per
calciatam quae pergit ad Valdegovia usque in Penniella: de
Penniella lombo lombo usque ad summum Pozos: de Po-
zos usque ad summam Pennam cum montibus, et fontibus,
et paludibus, et pascuis, cum exitu et regressu. Si quis igi-
tur infra hos terminos pro aliquo homicidio vel culpa con-
fugerit, nullus eum inde audeat abstrahere, sed salvetur ibi
omaino, et ecclesiae clerici nullo modo pro inde respon-
deant. Si verò intra hos terminos aliquis fuerit imperfectus, nec
clericis ecclesiae, nec laici, qui ibi fuerint populati, respondeant
pro ipso homicidio, neque pignus inde ullo modo abstrahatur.
Superaditio in loco quem vocitant Losa Ciella: Formal
cum suis terminis et suis directis: et villam Lumnos cum
suis directis: et Fresno cum terminis nominatis de Reianta
usque ad S. Mariam subtus carrera usque ad vallem de fon-
te Caricedo, et deinde usque ad calzadam cum suis mon-
tibus, et fontibus, et paludibus, totum ad integrum. Ha-
beantque insuper licentiam pascendi per omnes montes meos,
ac pro illis locis, pro quibus alii pascuerint. Tribuo etiam
in loco qui vocatur Pontacer ecclesias sanctorum Cosmae et

Damiani, et S. Stephani, et S. Cypriani, et S. Joannis, et sanctorum Petri et Pauli, et S. Caprasii cum suis haereditatis et terminis de Penna usque ad flumen de Oron, cum molendinis, et pratis, et hortis, et cum suis pertinentiis. Praecipio quoque ut habeatis plenariam libertatem ad incidenda ligna in montibus meis ad construendas ecclesias, sive aedificandas domos, aut cremandum, vel ad quodcumque necesse fuerit in defessis, in pascuis, in fontibus, in ribis, in exitu et regressu, absque ullo montatico atque portatico.

Adjicio huic praefatae villae, seu monasteria, vel ecclesias sive divisas quae suprascriptae sunt, vel quae tu aut successores tui adquirere potueritis, ut non habeant kastellaria, aut anubda, vel fosadaria, et non patientur injuriam sajonis neque pro fossato, neque pro furto, neque pro homicidio, neque pro fornicio, neque pro calumnia aliqua; et nullus sit ausus inquietare eos pro fossato, anubta, sive labore castelli, vel fiscale, vel regale servitio. Haec tamen quae omnipotenti Deo libens offero, in omnibus plenissimam firmatatem tenere jubeo.

Si quis vero ex successoribus regum, comitum, aut quilibet homo de quavis persona, contemptor fuerit, et contra hoc nostrum factum vel in modicum quadrantem improbus steterit, aut disrumpere conaverit, in primis iram Dei non effugiat, et extraneus maneat a catholica fide, reusque sit ante conspectum Domini, et nomen ejus deleatur de libro vitae, et lugeat damnatione inferni cum Juda Domini proditore, et super eum anathema marenata, et sit excommunicatus, et a sacratissimo corpore et sanguine Domini nostri Jesu-Christi, et a liminibus sanctae Dei ecclesiae segregatus. Et in cautu*m* damni saecularis regi et episcopo aurii libras mille persolvat, et quod exquisierit dupliciter restituat. Et hoc scriptum firmum et incombusibile permaneat.

Facta testamenti cartula sub die qui erat XII kalendas januarias era DCCCXII, regnante rege Adefonso in Oveto. Ego memoratus rex Adefonsus qui testamenti privilegia

facere jussi coram Deo, et coram testibus signum incisi ac roboravi, et testibus ad roborandum tradidi.

Didacus episcopus confirmat. Felmirus Eps. confir. Freldulfus Eps. conf. Arias Eps. conf. Cresconius episcopus conf. Simpronius Eps. conf. Alvaro Abba conf. Obeco abba conf. Munio archidiacono conf. Nunno archidiacono conf. Comes Fernandus conf. Comes Didac. Didaz conf. Comes Fruela conf. Comes Alvaro conf. Comes Nunno Nunez conf. Comes Richamundo conf. Tello Tellez conf. Godesteo Pedrez conf. Severo Nunnez conf. Asoro Peidrez conf. Petro Anniz conf. Didago Pelaiez Armiger regis conf. Altemirus pinxit.

NOTA.

Obsérvese que el rey Alonso segundo, para erijir la catedral de Valpuesta en lugar de la destruida de Oca, no procedió sino con consejo de sus condes y príncipes.

Num. 10.

Dotacion y demarcacion del obispado de Uriel á primero de noviembre de 819, de la cual consta que lo había restaurado el emperador y rey de Francia Carlos magno.

Archivo de Uriel, y Balucio en el apéndice á la obra de *Marca hispánica* escrita por Pedro de Marca, escritura I.

Regnante in perpetuum Domino nostro Jesu-Christo, tempore piissimo ac serenissimo domino Ludovico imperatore augusto, divina protectione coronato Romanum gubernans imperium, atque per Dei misericordiam rex francorum de longobardorum, adjubante Domino, et cooperante divina clementia atque largissima pietate, cetus convenientium religiosorum principum, sive ordinis clericorum, necnon de plurimum vulgus populi Urgellensium atque Cerdaniensium vel Bergitanensium, sive Paliarensem, necnon et Rivacurcensem ob religionem sanctae et individuae Tri-

nitatis, et amorem vitae coelestis, una cum praedictarum urbium pontifice dono Siseluto, atque dono Suniefredo illustrissimo comite, qui apud supradictum imperium accepta potestate qualiter hodie videtur haberet, coadunati sunt in gremio sanctae matris Ecclesiae in loco qui dicitur *Vicus*, quod est caput ecclesiarum pontificalis supradictorum urbium S. Mariae sedis *Urgellensis*: quae antiquitus a fidelibus constructa, et ab infidelibus destruta, atque a parentibus nostris, temporibus domui, et piissimi imperatoris Caroli augusti restaurata esse videtur. Nos autem gratias agentes Deo omnium largitori, ad diem dedicationis diligenti animo congregati consistimus. Cumque in hanc principalem ecclesiam S. Mariae omnes unanimiter consisterent, ostensum est a praedicto Sisebuto illustrissimo episcopo quod nulla debet esse ecclesiarum dedicatio nisi prius omnium rerum possessionibus scripturae traditae sint. Ideoque ego Sisebutus, servus servorum Dei episcopus, consecro hanc matrem ecclesiam S. Mariae sedem *Urgellensem*, et cum auctoritate Dei et sanctorum Patrum, sicut in libro canonicum vel decreta pontificum sancitum est, una cum *jussione praestantissimi imperatoris nostri, seu domini Suniefredi praedicti comitis, cum optimatibus vel principibus, seu religiosorum clericorum, ac vulgus populi, unanimiter in Domino tradimus, et condotamus atque firmamus omnem episcopatum Urgellensem atque Cerdaniensem vel Begitanensem, sive Palierensem atque Rivacurcense, cum omnibus parochiis, atque ecclesiis cimiteriisque earum, vel praediis, sive sellulis, terris atque vineis, vel mansionibus in supradictis urbibus supradictae sedi omnia ibidem pertinentem.* Tradimus atque condotamus parochias *Urgellensem pagus eidem pertinentes; id est, ipsa parochia primae sedis Vico, sive S. Stephani, vel Calpitiniano, Linzirt, atque Sardina, seu Sancta Columba.* Deinde ipsam parochiam de Archavel, sive ipsam de Ferrera, sive ipsam parochiam de Ares, vel Civiz, usque Arnar, vel Sancti Joannis, sive Orgollel, atque Ovos, cum villulis vel villarumculis ea-

rum. Tradimus namque ipsas parochias de Valle Andorrensi; id est, ipsa parochia de Lauredia atque Andorra, cum Sancta Columba, sive illa matrana quae ordinavi, vel Encap, sive Canillaus, cum omnibus ecclesiis atque villulis vel villarumculis earum. Deinde ipsam parochiam de Stamarit, sive Bescharam, atque Carcobitae, cum ipsis torrentes. Similiter ipsam parochiam de Villanova, vel Bannathi, atque Lotone, cum ecclesia S. Jacobi, sive illa parochia de Alass, vel ipsa parochia de Valle Ursiam, cum Aragen. Deinde Nabiners, sive Ollafracta atque ipsa parochia de Fost, vel monte damno, sive ipso plano S. Thirici, cum Villanova, atque Assoa, vel Adrall, sive Castellione vel Villamediana, sive Casamuniz et Sancta Cruce, cum Statione, vel Palerols, sive etiam curte Navachii atque Aniano, Ortone, cum Solanello, vel Cercheda, atque Capellas harum parochiarum cum omnibus ecclesiis, vel villulis atque villarumculis earum. Similiter ipsam parochiam de Noves, atque Garamos, vel Hellinse, atque Beren, sive Eguils, seu etiam Yavarza, cum confluente, vel S. Eulalia, cum conjuncta, atque Villa rubea, cum Bocona, vel Tyrone, cum omnibus ecclesiis vel villulis atque villarumculis earum. Deinde ipsas parochias de Valle Labancia; id est, Banieres, et Ezerred, vel Spelunca, atque Guardia, sive Frexa, et Corneliana, atque Lansa, vel Toxem, cum omnibus ecclesiis vel villulis atque villarumculis earum. Deinde ipsas parochias de Valle Lordensis; id est, ipsam Petram, cum Argilers, vel Sischer, cum Linaro et Montecalvo, sive illa Curriz, vel Mesapol, atque Terrers, sive Tarravil, et illo cincto, vel Currezano, atque illam Fintilaginem, vel oderam seu ipsam Moram, vel illam silvam, atque Bisauram. Harum parochiarum, cum omnibus ecclesiis, vel villis, sive villulis, atque villarumculis earum. Deinde Celsonam, cum Yovale, et Ipsa Lena, sive Ladurz, atque Valle infernale, vel Fimeneda, cum Terrecola, sive Cananda, atque Orden, sive Elinna, vel Cabrils, seu Perlas, atque Cannuclas: vel Muiopulto, atque Lezonoves, sive illa salsa, et illos turmos, vel Valle Ibam, atque Villiana, vel

Pampano, Aothes, sive Madrona. Deinde ipsas parochias de Caput-Eizo, Organa, vel Tava, atque Caput Eiae, sive Nargo, vel Cubilar, cum Montaniōne, vel Salent, seu Arches, atque Rialb, cum alio Rialb, vel ipsa clusa, sive etiam ipsas parochias de Valle Taravallo, cum Terraciola. Istarum parochiarum Urgellensium pagus, cum omnibus ecclesiis quae constructae sunt, vel deinceps construuntur, cum omnibus cimeteris earum, et cum villas vel villulis atque villarunculis earum, et cum decimas et primitias, tam de planis quam de montanas, sive in convallibus, seu de aprisionibus vel rupturis, totum et ad integrum sic tradimus atque condotamus hujus matris ecclesiae S. Mariae sedis Urgellensem in perpetuum habituras. Tradimus etiam omnes parochias comitatu *Cerdaniensem* supradictae sedis pertinentes, in primis ipsam parochiam S. Mariae Tolonensis, cum caput rivi, et cum villa vetere, seu villulis eidem ecclesiae pertinentes. Deinde Neriliano, vel Monteliano, sive Bexabe, cum ipsos torrentes, atque Barquia, sive Batiriense, atque Acegal, vel Nossovell, cum omnibus ecclesiis, villulis, atque villarunculis earum. Deinde Aristol, cum Cazanet, sive Muncar, cum Aransar, vel Travesseres, atque Awldo, sive Les, cum ecclesiis et villulis earum. Inde vero ipsam parochiam de Piulans, sive Annes, cum Tattendre, vel Orden, atque Cotalb, seu Ellar, velut etiam Meranges, atque Gerul, sive namque Olorbde, vel Alf, atque Garexar, seu Alli, vel Gerri, Saga, atque Eguils, sive Exenega, vel Ysavalsevegi, namque Hur, vel Angustrina, sive Targasona, atque Egat, cum Odello, sive Avija. Livia vero, sive Baiaministe, cum Estavar, atque Sellagos, vel Allone, sive Ezeir, atque Darnacolecta, vel Anangia. Olcegia autem, vel Calliges, atque Hix, seu Villalubent. Pallerols vero vel Ansi, atque Cheixans, seu Estoll, sive etiam All, cum Mosoll, vel Saltegal, seu Ovella, cum Secra mortua. Idem vero Sanavaster, cum Juncinallis, sive Borr, cum Oruz, vel Tartera, ac Biterris. Harum parochiarum comitatu *Cerdaniensem*, cum omnibus illorum ecclesiis et villas vel villulis atque villarunculis

earum. Deinde Aristor, cum Cazaned, sive Muncar. Inde vero Duarria vel Fosso, et Nevano vel Castellar, sive etiam Cheros albos, et Justiniano, vel Pardinas, atque Caballera, sive etiam Liled, vel Bocra, cum Gavarred, atque Bagazano, seu Molinello, vel Farbiass. Salices vero, vel Gosas, cum ipsos villars. Istarum parochiarum comitatu *Cerdaniensem*, cum omnibus illorum ecclesiis, et villas vel villulis atque villarunculis, et cum decimas et primitias, tam de planis quam de montanas, sive de convallibus, vel aprisionibus atque rupturis ad praedictas parochias pertinentes, totum et ad integrum et cum omni reditu synodali sic tradimus eas, atque condotamus hujus matris ecclesiae S. Mariae sedem Urgellensem in perpetuum habituras. Igitur tradimus atque condotamus omnes parochias *Bergitanensium* pagus, scilicet eidem sedem S. Mariae pertinentes; id est, ipsas parochias de Valcebrel, vel de Macianers, sive Tigols, atque Castellar, seu etiam Foccosurvo, et Spinalveto, vel Villa Osil, atque Agilagers. Deinde ipsam parochiam de Fontiniano, cum Cerrubio, vel monte Nigro, sive Palomera, vel Palomerola, sive etiam Villalata, cum Gardilane, et Rosed, atque Cerdaniola, seu illa Clusa, sive etiam lapides vellos, cum Cerchos, et Gloanne, vel Gerundella, atque illa Corre. Deinde Sagasse, sive Benevivere, vel Merles, atque etiam Puyoregis, cum Merola. Istarum parochiarum pagi *Bergitanensis*, cum omnibus illorum ecclesiis et villas vel villulis, villarunculis, et cum decimis et primitiis, tam de planis quam de montanis, sive de convallibus, atque aprisionibus vel rupturis ad praedictas ecclesias pertinentes, vel ad praedictas parochias, totum et ad integrum, et cum omni reditu synodali sic tradimus eas atque condotamus hujus matris ecclesiae S. Mariae sedem. Urgellensem in perpetuum habituras. Tradimus vero ipsas parochias *comitatu Paliarense* supradictae sedis *Urgellensis* S. Mariae pertinentes, scilicet ecclesiam S. Mariae, cuius locum vocitatum dicimus sanctae concordiae, cum ejus parochia, vel villares atque villarunculis earum, atque ipsas parochias de Valle

statione, vel in Juncinio, sive Siarb, cum Lagumbes, et Serbaos, et Villafuroris, et ipsas parochias de illo Obago, vel de Bereniu, et Saponiu, atque montane Ortone, vel Riomatricae, cum villulis et villarumculis earum: seu etiam ipsas parochias de Valle Firbiense. Baiem, et Alende, cum Ferrera, et Burg, et Viros. Firba quoque, et Tabascani, vel Asuet, sive Elius, vel Haraso. Cardesensis namque S. Mariae quae dicunt in Ribera, vel Buslis, superiore atque subteriore, vel Labros, atque Vallato, sive Vallatelo. Analiensis quoque S. Mariae, quae olim vocaverunt locus S. Deodatae, cum ejus parochias; id est, Borroso, cum Yovo, et Assor, sive Sonne, et Ysil, et Alos, atque Stirri, seu Burgi, vel Cervo, et Spotu, cum villulis et villarumculis earum. Deinde locus S. Mariae quae dicunt S. Gratae, cum parochias, et villulis atque villarumculis eidem ecclesiae pertinentes. Inde vero ecclesiam S. Mariae quae dicunt ad Trimplo, cum omnia ibidem pertinentes. Istarum parochiarum Paliarensis pagi, cum omnibus illorum ecclesiis, vel cimeteriis earum, et villas vel villulis earum, atque villarumculis, et cum decimis et primitiis ad praedictis parochiis pertinentes sive in montibus, sive in vallibus, tam de cultibus vel aprisionibus, et cum omni reditu synodali, sicut tradimus atque condotamus ejus matris ecclesiae S. Mariae sedem Urgellensem in perpetuum habituras. Tradimus etiam ipsas ecclesias vel parochias episcopales in pago Rivacurcensis atque Gestabiensis supradictae sedis Urgellensis S. Mariae, quod vocant Alaone, cum fonibus suis, et ecclesiis ibidem subditis, et villulis atque villarumculis earum. Similiter locum S. Mariae et S. Petri Apostoli, quae dicunt Taverna, cum finibus suis, et villulis atque villarumculis, et cum omnibus ecclesiis eidem episcopo pertinentes, et cum decimis et primitiis vel synodali redditu, sic tradimus atque condotamus S. Mariae supradictae sedem Urgellensem. Condotamus etiam condaminam prope hortum S. Mariae, et aliam contiguam condaminam, et hortum praefatae condaminae adherentem, sive etiam omnibus alodibus,

cum omnibus eorum edificiis, seu et villis, ecclesiis, parochiis, casis, vineis, terris, campis, pratis, pascuis, silvis, saltetris, arboribus pomiferis, fructiferis, diversi generis, puteis, fontibus, molendinis, piscariis, aquis, aquarumque discursibus, castellis, montibus, vallibus, adjacentisque eorum, cultum vel incultum, et deciniis ferri et piscis, et tertiam partem telonci de omnibus illis mercatis. Haec omnia suprascripta, tam in praedictam urbem Urgellensem, quam in comitatu Cerdaniensem vel Bergitanensem, sive Paliarensem atque Rivacurcensem, cum omnibus rebus supradicto episcopis pertinentibus, omnia et ad integrum, sicut desuper insertum est, sic tradimus et condotamus sanctae matris ecclesiae beatae et intemeratae Virginis Mariae praedictae sedis Urgellensis, ista supradicta omnia in perpetuum habitura. Denique successoribus nostris in saepe jam dictae sedis S. Mariae matris ecclesiae degentes juris eorum atque dominio subjungimus, et perpetuo mancipamus, ut pleniter ordinent atque disponant, et cum Dei adjutorio illis sit detinendum et possidendum, et Dei cum timore dispensandum atque regendum, sine cuiuspiam inquietatione ac contradictione, ita ut nullus comes, nullus princeps, nullus judex, neque ulla magna parvaque persona, aliquam vim aut invasionem facere audeat, aut unquam in eodem episcopis facere presumat. Si quis autem ullus comes aut ullus princeps, sive ullus Marchio, sive judex, aut ulla magna parvaque persona, qui contra hanc detem surrexerit, aut in aliquibus frangere tentaverit, aut tollere, sive usurpare vel alienare, seu invasionem facere voluerit aut fecerit, sciat se, nisi resipuerit, aut ad satisfactionem vel emendationem venierit, auctoritate Dei, et S. Petri apostoli vel aliorum apostolorum, sive a trecentum decem et octo sanctorum patrum sit excommunicatus; et a liminibus sanctae Dei ecclesiae, atque a regno Dei alienatus, et in infernum demersus. Qui autem verus custos et observator extiterit, benedictionis gratiam et coelestem retributionem accipiat, et vitae aeternae particeps esse mereatur. Factam est autem

hanc dotem die kal. novembbris, quod est Omnim Sanctorum festivitas, anno VI. regnante serenissimo augusto Ludovico imperatore. Sisebutus episcopus, qui hanc dotem fece, et testibus tradidi ad roborandum. Suniefredus comes Dotilla archipresbyter, &c.

NOTA.

El obispo de Urjél Sisebuto dice que hace la demarcacion de su obispado, y consagracion de la catedral restaurada en tiempo de Carlos magno, en virtud de órden del emperador y rey de Francia Luis el Pio, y del conde Sunifredo, que era el que por S. M. I. y R. mandaba en el pais.

Núm. 11.

Dismembracion de varios territorios del obispado de Lugo para el de Oviedo, y union de los de Braga y Orense al de Lugo por el rey Alonso segundo en 27 de marzo de 832 con motivo de la despoblacion de las ciudades de Braga y Orense, y de haber creado el dicho rey el obispado de Oviedo en lugar y con los pueblos del antiguo de Britonia; y manifiesta el rey su voluntad de que Lugo sea metrópoli de Galicia, como lo habia sido ántes de la irrupcion de los moros.

Archivo de Lugo y Esp. sag. tom. XL. Apénd. XV.

Ln Dei omnipotentis nomine Patris ingeniti, Filii unigeniti, ac Spiritus almi. Clementi pietate, ac perpetuae benignitatis munere vegetatus, seu sanctorum omnium auxilio fretus, Dei videlicet, matris almae Mariae munimine protectus. Ego servus omnium servorum Dei Adefonsus rex, Froylani regis filius, postquam auxiliante Deo, regni totius Galleciae seu Hispaniae suscepit culmen, quod fraude Maurregati calida amiseram, et post ejus interitum cum jubante Deo, ademptus regni gubernacula fuisse, firmiter omnium

obtinui munitiones, sicuti à victoriosissimo rege domino Adefonso, Petri Ducis filio, fuerant vendicatae, ac de saracenorū manibus eruptae per totius confinia Galleciae, seu Barduliense provincia. Has itaque cum obtinuisse provincias nutu Dei, ac sanctae semper virginis Mariae ope adjutus, cuius basilica ab antiquo constructa esse dinoscitur miro opere in *Lucensi civitate provincia Galleciae*, placuit animo meo, ut solium regni Oveto firmarem, et ibi ecclesiam construerem in honorem S. Salvatoris ab ipsius similitudinem ecclesiae S. Mariae Lucensis civitatis: et placuit mihi, ut principatum totius Galleciae ipsa Luco obtineret civitas, in qua ecclesia sancta Dei genitrix obtinuerat principatum ab antiquo ante ingressum saracenorum in Hispania tempore pacis. Hoc ergo protegente Deo, qui cuncta regit, et cuncta disponit, cum peragere studuisse, et ecclesiam S. Salvatoris Oveto studiose construerem, accidit, ut quidam rebellis fugiens ante faciem Abderrahamen regis ab Emerita civitate, nomine Mahamut, venire ad me, et pietate regia susceptus est à me, ut in eadem provincia Galleciae commoraretur. Sed ipse ut erat fraudulentus, et deceptor, etiam contra me rebellionem praeparat, sicut ante fecerat contra dominum suum: et colligens secum saracenorum multitudinem, eandem provinciam Galleciae depredare conatur, colligens se in Castrum quoddam, quod vocatum est ab antiquis Castrum S. Christinae, cuius rei evenitus cum ad me Oveto mandatum venisset, congregato exercitu, Galleciam properavi, ut de inimicis resisterem, et Christianas de manu saracenorum eriperem, Deo auxiliante. Veniens vero ad Lucensem urbem cum omni exercitu, et ibi me in ecclesia S. Mariae Deo orationibus commendans, altera die progressus sum ad pugnam: Castrum illud S. Christinae obsedi, in quo erat adunatio; et saracenorum cervices ad terram postravi, ac delevi ismaelitarum insidias, interfecto ipso principe. Peracta itaque pugna, cum Victoria Luco revertens, Deo, ejusque genitrici gratias referre studui, ac votum, quod promisseram reddere non distuli. Igitur ego